

Nr 52

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 53 § 1 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

I en den 25 mars 1960 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 118, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till förordning om ändrad lydelse av 53 § 1 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen föreslås en ändring i uppbördsförordningen för att möjliggöra förenklingar i skatteredovisningen för vissa statliga arbetsgivare.

Vidare föreslås, i syfte att motverka vissa tendenser till missbruk, att ränta å överskjutande preliminär skatt icke skall utgå med högre belopp än 100 000 kronor.

Det ovannämnda *författningsförslaget* är av följande lydelse.

Förslag

till

[förordning om ändrad lydelse av 53 § 1 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)]

Härigenom förordnas, att 53 § 1 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

53 §.

53 §.

1 m o m. Debiterad skatt — — —
52 § sägs.
Inbetalning, som — — — sista
dag.

1 m o m. Debiterad skatt — — —
52 § sägs.
Inbetalning, som — — — sista
dag.

Arbetsgivare med minst två arbets-

Arbetsgivare med minst två arbets-

¹ Senaste lydelse av 53 § 1 mom. se 1958:300 och av 69 § 1 mom. se 1959:174.

(Nuvarande lydelse)

tagare så ock annan arbetsgivare, beträffande vilken länsstyrelsen eller i stad den lokala skattemyndigheten så förordnat, skall inbetala under uppbördstermin förfallande skatt, som innehållits å arbetstagares lön, sålunda, att det sammanlagda skattebeloppet medelst inbetalningskort eller girokort inbetalas eller överföres till postgirokontot för skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden. Samtidigt skola skatteanvisningar jämte summerad förteckning över de olika skattebeloppen insändas till skatteavdelningen; arbetsgivare med minst etthundra arbetstagare må dock efter tillstånd av vederbörande länsstyrelse insända skatteanvisningar avseende preliminär A-skatt jämte summerad förteckning över de olika, vid varje uppbördstermin till skatteavdelningen inbetalda skattebeloppen allenast en gång om året i samband med inbetalning av skatt förfallande till betalning under uppbördsterminen i januari månad. I sist avsett fall skall arbetsgivaren för varje arbetstagare insända allenast en skatteanvisning på vilken upptagits sammanlagda beloppet av de för arbetstagaren gjorda skatteavdragen. Arbetsgivare, varom i detta stycke förmåles, må samtidigt med inbetalning av arbetstagares skatt inbetala jämväl arbetsgivaren själv påförd preliminär och kvarstående skatt. För att inbetalning skall anses verkställd under uppbördsterminen, skall inbetalningskortet eller girokortet ävensom i förekommande fall försändelsen hava inkommit till postanstalt senast den 18 i den månad, under vilken terminen infaller.

Vid inbetalning — — — avräknas härå.

69 §.

1 m o m. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall

(Föreslagen lydelse)

tagare så ock annan arbetsgivare, beträffande vilken länsstyrelsen eller i stad den lokala skattemyndigheten så förordnat, skall inbetala under uppbördstermin förfallande skatt, som innehållits å arbetstagares lön, sålunda, att det sammanlagda skattebeloppet medelst inbetalningskort eller girokort inbetalas eller överföres till postgirokontot för skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden. Samtidigt skola skatteanvisningar jämte summerad förteckning över de olika skattebeloppen insändas till skatteavdelningen. Dock äger statlig myndighet efter anmälan till skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden, så ock annan arbetsgivare, om han har minst etthundra arbetstagare, efter tillstånd av vederbörande länsstyrelse insända skatteanvisningar avseende preliminär A-skatt jämte summerad förteckning över de olika, vid varje uppbördstermin till skatteavdelningen inbetalda skattebeloppen allenast en gång om året i samband med inbetalning av skatt förfallande till betalning under uppbördsterminen i januari månad. I sist avsett fall skall arbetsgivaren för varje arbetstagare insända allenast en skatteanvisning på vilken upptagits sammanlagda beloppet av de för arbetstagaren gjorda skatteavdragen. Arbetsgivare, varom i detta stycke förmåles, må samtidigt med inbetalning av arbetstagares skatt inbetala jämväl arbetsgivaren själv påförd preliminär och kvarstående skatt. För att inbetalning skall anses verkställd under uppbördsterminen, skall inbetalningskortet eller girokortet ävensom i förekommande fall försändelsen hava inkommit till postanstalt senast den 18 i den månad, under vilken terminen infaller.

Vid inbetalning — — — avräknas härå.

69 §.

1 m o m. Därest den preliminära skatt, som enligt 27 § 2 mom. skall

(Nuvarande lydelse)

gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del den samma erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta med fem procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omförmäld preliminär skatt.

Ränta som — — — den skattskyldige.

(Föreslagen lydelse)

gottskrivas skattskyldig vid debitering av slutlig skatt, till den del den samma erlagts överstiger den slutliga skatten, äger den skattskyldige erhålla ränta med fem procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. *Räntebeloppet må icke överstiga 100 000 kronor.* Vid bedömandet av om och med vilket belopp ränta skall utgå, skall i den preliminära skatten icke inräknas sådan i 27 § 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret; vidare skall med slutlig skatt likställas sådan tillkommande skatt, som enligt vad i 68 § 4 mom. andra stycket sägs helt eller delvis skall gäldas med där omförmäld preliminär skatt.

Ränta som — — — den skattskyldige.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960.

Till utskottet har i anledning av propositionen inkommit en skrift från O. Silléns Revisionsbyrå.

Rörande motiveringen för det i propositionen framlagda förslaget hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Skatteredovisningen från statliga myndigheter, s. 4—8.

Ränta å överskjutande preliminär skatt, s. 8—10.

Departementschefens hemställan, s. 10.

Utskottet

Enligt gällande regler i uppbördsförordningen må arbetsgivare med minst 100 anställda använda en summarisk redovisningsmetod. Denna innebär, att skatten på vanligt sätt inbetalas varannan månad men att uppgift om hur den fördelar sig på de olika arbetstagarna lämnas blott en gång årligen. I propositionen föreslås att statliga myndigheter oavsett antalet anställda skall äga använda den summariska redovisningsmetoden.

Utskottet finner förslaget vara ägnat att medföra väsentliga fördelar ur kostnadssynpunkt för statsverket och tillstyrker dess genomförande. Utskottet ser också med tillfredsställelse att frågan om en uppmjukning av villkoren för användning av summarisk redovisning även av andra kategorier arbetsgivare av uppbördsorganisationskommittén ägnas uppmärksamhet.

I propositionen föreslås vidare en viss inskränkning i rätten att åtnjuta ränta å överskjutande preliminär skatt. Ränta å sådan skatt utgår till den del skatten, efter viss avrundning, överstiger 1 000 kronor. Räntebeloppet beräknas till fem procent å nämnda del av skatten. Överskjutande preliminär skatt återbetalas i december månad under taxeringsåret. Detta innebär, att den som inbetalat tillräcklig preliminär skatt under inkomståret och som gör en ytterligare inbetalning senast under april nästa år får tillbaka det då erlagda beloppet redan sju å åtta månader senare. En sådan fyllnadsinbetalning kan således komma att ge en effektiv avkastning motsvarande 7 å 8 procent ränta per år.

Vidtagna undersökningar har visat att de angivna reglerna i viss omfattning utnyttjats i det av statsmakterna icke avsedda syftet att placera medel mot god förräntning. För att motverka sådana tendenser till missbruk föreslås i propositionen att ränta å överskjutande preliminär skatt icke skall utgå med högre belopp än 100 000 kronor.

I en till utskottet inkommen skrift har framhållits, att den i propositionen föreslagna begränsningen synes vara rimlig i de fall där skattskyldig begagnat sig av möjligheten att senast den 30 april under taxeringsåret verkställa fyllnadsinbetalning av preliminär skatt i syfte att erhålla en bättre förräntning av likvida medel än vad fallet skulle varit, om dessa innestått på bank. Däremot måste förslaget anses i hög grad stötande för rättskänslan i de fall, där den överskjutande skatten beror på att skatteinbetalningen enligt preliminär debetsedel kommer att överstiga den slutliga skatten. Visserligen förefinns möjligheter att jämlikt 45 § uppbördsförordningen begära restitution av för mycket erlagd preliminär skatt, men detta restitutionsförfarande arbetar mycket osmidigt i praktiken. I skriften föreslås därför en annan lösning än den i propositionen föreslagna, nämligen att ränta liksom hittills skall utgå på överskjutande skatt men att, därest ränta genom fyllnadsinbetalning från skattskyldigs sida skulle överstiga 100 000 kronor, överskjutande räntebelopp avkortas.

Enligt utskottets uppfattning kan sådana företeelser som de i propositionen angivna inte obehindrat få fortsätta. Avsikten med räntebestämmelserna är givetvis inte att ge de skattskyldiga möjlighet till vinstgivande riskfria penningplaceringar på statens bekostnad utan att bereda sådana skattskyldiga, som under inkomståret i större omfattning erlagt preliminär skatt överstigande den slutliga skatten, skälig kompensation för den härigenom uppkomna ränteförlusten. Till den del preliminär skatt inbetalts efter inkomståret föreligger knappast skäl att tillgodoföra den skattskyldige ränta å sådant belopp. Därför kunde i och för sig övervägas att inskränka rätten till ränta att avse allenast överskjutande skatt, som inbetalts under inkomståret. En generell regel av denna innebörd skulle emellertid avsevärt komplicera ränteberäkningen. Det torde därför vara nödvändigt att erforderlig begränsning sker efter schablonartade grunder. En lämplig anordning synes vara att — såsom föreslagits i propositionen — ränta å överskjutande skatt utbetalas endast i den mån räntan inte överstiger visst belopp. Fråga blir då vilket maximibelopp som bör väljas. Med det av departementschefen förordade maximibeloppet för räntan — 100 000 kronor — undanröjes visserligen de mest iögonfallande missförhållandena, men möjligheter skulle alltjämt föreligga att på statens bekostnad placera belopp upp till 2 milj. kronor mot mycket fördelaktig ränta. Utskottet har emellertid ansett, att man i rådande läge bör kunna nöja sig med den föreslagna begränsningen, men förutsätter därvid att Kungl. Maj:t följer utvecklingen på förevarande område med uppmärksamhet. Skulle det visa sig att räntereglerna i fortsättningen kommer att mera allmänt utnyttjas i placeringssyfte, bör enligt utskottets mening övervägas en sådan ändring av bestämmelserna, att då den preliminära skatten med större belopp överskjuter den slutliga skatten ränta erhålles allenast å överskjutande belopp som inbetalts under inkomståret.

I anledning av vad som anförts i den till utskottet inkomna skriften får utskottet erinra om att enligt föreskrifter i uppbördsförordningen restitution kan ske av för mycket erlagd preliminär skatt innan slutlig taxering verkställt. Om den preliminära skatten kan beräknas komma att överstiga den slutliga skatten med minst en femtedel av slutskatten (dock minst 100 kronor), kan sålunda den skattskyldige enligt 45 § 2 mom. uppbördsförordningen utverka beslut om restitution av det överskjutande skattebeloppet. När särskilda omständigheter det föranleder, kan lokal skattemyndighet besluta om sådan restitution även om den överskjutande preliminärskatten inte uppgår till en femtedel av slutskatten. Beslut i sådant avseende skall meddelas av lokal skattemyndighet inom 10 dagar, om fråga är om lön, och eljest inom 20 dagar efter det ansökan om jämkning inkom, såvida inte ärendets invecklade beskaffenhet eller andra särskilda omständigheter till annat föranleder. Utskottet vill understryka vikten av att nämnda bestämmelser iaktas och att, då fråga är om större skattebelopp eller om skattskyldiga som är i omedelbart behov av restitution av preliminärskattemedel, beslut i ärendet fattas så snart ske kan.

Med det anförda tillstyrker utskottet det i propositionen framlagda förslaget om ändring av räntebestämmelserna i 69 § 1 mom. uppbördsförordningen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att riksdagen antager det vid propositionen nr 118 fogade förslaget till förordning om ändrad lydelse av 53 § 1 mom. och 69 § 1 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272).

Stockholm den 4 maj 1960.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Spetz, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Oscar Carlsson, Siegbahn och Sundin*; samt

från andra kammaren: herrar Nilsson i Svalöv, Kärrlander, Magnusson i Borås, Wiklund*, Christenson i Malmö, Asp, Larsson i Luttra, Andersson i Essvik, Stenberg och Forsberg.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.